

1927

MATI IN GOSPODINJA

Št. 21.

Mladim mamcam.

Pravkar si položila svojega ljubljénčka v zibelko. Mirno spančka na beli blazini. Majcen je in droben in ves odvisen od tebe in tvoje pomoči. Pa baš radi tega ga oklepaš z vso svojo ljubeznijo in je ves tvoj. Kadar ga pogledaš, se ti zasvetijo oči, se ti razjasni obraz in vsa si srečna. Vedno ga boš ljubila z nežno materino ljubeznijo. Tvoje materino srce bo tudi odraslemu sinu in odrasli hčerki varno zavetje. Kajti tudi v življenju tvojega otroka ne bodo sami srečni majski dnevi; tudi njemu ne bodo prizanesli viharji življenja... Kako bo pač potekalo življenje tvojega otroka? To vprašanje se ti pojavlja dan za dnevom, ko se sklanjaš nad njegovo zibelko. Položi vse, polna zaupanja, v božje roke, tvoje materino srce pa bodi prepolno hvaležnega veselja za ta božji dar, za to veliko zaupanje od božje strani, ki ti je izročilo to dete v varstvo! Skušaj se vredno izkazati božjega zaupanja!

Kako moraš biti Bogu hvaležna, da je tvoj ljubljénček zdrav na telesu in na duši! Kako mnogo najrazličnejših možnosti je za razvoj tvojega otroka!

Ta mali človeček, ki bo prav kmalu začel kazati, da je obdarovan z razumom, voljo in čustvom, bi moral vzbujati v nas več občudovanja kakor pa najnovejša in najznamenitejša zvezda, ki se na novo pojavja na nebesnem svodu. Z vso pravico lahko vsaka mati občuti tisto nedopovedljivo veselje, o katerem govori Jezus pri sv. Janezu 16, 21: »Potem pa ne misli nič več na strah zavoljo veselja, da je človek rojen na svet.«

Toda s tem božjim darom so ti zrastle tudi povsem nove naloge. Otročiček potrebuje mnogo oskrbe in nege. Od začetka pač največ telesne oskrbe, da se njegove ročice in nožice in vse njegovo drobno telo prav razvija in raste.

V najkrajšem času pa bo nega njegovega duha zahtevala vseh tvojih moči in vsega tvojega časa. Saj mu moraš ti pomagati, da postane to, kar je po njegovih zmogljivostih in po božji volji največ mogoče. Z drugimi besedami: *Ti ga moraš vzgajati.*

Človeka vzgajajo — kakor vsi vemo — tudi življenjske okoliščine. Toda koliko časa bi pretoklo, da bi tvoj otrok prišel do te vzgoje; zato je Bog postavil človeka kot družabno bitje v sredo prve družabne edince, v družino. Zato je prva in najvažnejša vzgoja za otroka v družini. Kamen, ki bo nekoč stal v veliki stavbi človeštva, je treba že prav zgodaj obdelovati. Če tega dela ne prevzamejo tisti, ki imajo otroka najraje, ga bodo vršili pač tisti, ki mu ne stoji tako blizu in to delo ne bo spremljala materina ljubezen.

V prvih otrokovih letih je mati edina in zato najvažnejša oskrbnica in vzgojiteljica. Čisto naravno je, da stoji mati v sredini otrokovega srca. Vzgojni vplivi, ki prihajajo od očeta, so navadno v tistih letih manj dostopni, dasi očeta pri vzgoji na no-

ben način ne sme manjkati. Trdnost njegovega moškega značaja vpliva zelo dobrodejno na vzgojo otrokove volje. Zato pa leži vsa odgovornost za vzgojo prvih let v materinih rokah.

V kateri smeri, proti kateremu cilju je treba voditi otroka? So starši, ki si niso čisto na jasnem o vzgojnih namenih. Znameniti nemški pisatelj pravi o sebi takole: »Nisem imel slabe vzgoje, ampak sploh nobene. Če sem bil priden, dober, vlijuden, so me starši hvalili; če nisem bil, so me kregali in kaznovali. Povedali pa mi nikoli niso, kaj smem in kaj ne smem.« Gotovo je, da samo govorjenje nič ne pomaga; vplivi vzgoje so zelo različni, ki jih je treba vse porabiti, da pride do smotra.

Če imaš svojega malega res rada, se ne boš zadovoljila s kakšnim poljubnim smotrom. Vse premalo bi bilo, če bi rekla: »Mojemu otroku naj se nekoč bolje godi kot meni! Sijajno naj hodi skozi življenje! Mnogo več naj doseže, kakor sem jaz!« Če hočeš pripeljati otroka do pravega veselja, je treba da ga vodiš k trem ciljem. Vsi trije leže v eni smeri in ob eni poti, toda v različnih višinah.

Otrok tvoj se je rodil v svetnih razmerah; povsod ga obdaja narava in božja ter človeška dela. V vsem tem se mora otrok najprej spoznati in lepo ter plemenito v njem ljubiti in uživati.

Otrok pa je stopil takoj tudi v človeško družbo kot njen novi član. Človeški družbi kot splošni edinci bo služil s svojimi darovi in zmogljivostmi ter bo, osrečujoč druge, sam srečen. Da privedeš otroka do izpolnjevanja kraljevske zapovedi ljubezni do bližnjega, bodi drugi, višji smoter vzgoje.

Otrok tvoj pa je določen tudi za večno blaženstvo. Sv. pismo pravi, da to ni zgolj dar, ampak tudi dediščina. Zato moraš otroka temu posvetiti in ga za tega vzgajati, ki ti ga je podaril in na katerega ime je krščen — za Kristusa, za Boga.

Že tvoja materina ljubezen bi se ne mogla zadovoljiti s samo zemeljskimi dobrinami za otroka; sama bi narekovala in zahtevala več za njega, namreč onstranskih, večnih dobrin. Zato je umevno, da so vse tvoje moči obrnjene na to, da pripelješ svojega otroka do tega zadnjega smotra.

Za varčne gospodinje.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala praktično knjigo: Prirokovanje perila po životni meri, ki jo je sestavila dolgoletna učiteljica na ženskih obrtnih šolah, Ema Arkovec. Knjiga podaja natančne mere in reze za žensko, moško in otroško živočno perilo. Knjiga je pisana poljudno in razumljivo in si bo vsaka gospodinja, ki je količkar vajena šivanke, na podlagi te knjige sama lahko pripravila vse perilo, ki ga potrebuje pri družini. Pa tudi šiviljam bo knjiga zelo dobrodošla. Cena je 40 Din.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Kuhinja.

Turška juha. Kuhaj $\frac{1}{4}$ kg koštrunovega mesa in majhen košček jeter v dveh litrih vode. Ko zavre, prideni koreninico peteršilja (zrezanega), košček čebule, nekaj koščkov korenja in strok zrezanega česna. Ko je meso na pol kuhano, mu prideni majhno glavo zrezanega, poparjenega in ožetega zelja, soli in ko je zelje na pol kuhano, prideni 15 dkg riža in ščep popra ter vse skupaj kuhaj do mehkega. Ko je kuhano, stresi zelje z rižem v skledo, ravno tako meso, ki si ga razrezala na majhne kose.

Krompir z jabolki. Skuhaj opran, olupljen in na kose zrezan krompir (dve debela) v enem litru osoljene vode. Istočasno pa kuhaj posebej v loncu štiri srednje debela, oprana in na kose zrezana jabolka (vode naj bo toliko, da lahko vro). Ko je oboje kuhano, pretlači jabolka z vodo vredi in jih prideni krompirju, ki si ga poprej stlačila, prideni žlico sladkorja in eno pest krušnih drobtin, ki si jih razrumečila v maslu ali masti (za eno žlico), vse skupaj zmešaj in ko še prevre, je jed gotova.

Mezga iz kutin in jabolk. Kutine obriši in razreži na krhlje, peške in muhe odstrani. Na krhlje nalij prav malo vode in ko se nekoliko zmehčajo, jim prideni obrisana, na krhlje zrezana jabolka, ki jim tudi odstrani peške in peclje (jabolk naj še bo enkrat toliko kakor kutin), pokrij in duši, da se jabolka in kutine zmehčajo. V kotiček ali kozo pa dani za 1 kg pretlačenega soka pol kilograma sladkorja, politega s četrt litra vode, ki ga gosto skuha; nato prideni pretlačen sok, potegni kotiček ali kozo na kraj ognjišča in dobro premešaj sladkor s sokom toliko časa, da se sladkor nikjer ne bo držal kotičča. Nato porini kozo nazaj na vroče ognjišče (pa ne na odprto), kjer naj med vednim mešanjem vre, toliko časa, da bo mezga dovolj kuhana. Drugo napravi vse kakor mezgo iz kutin.

Vrt v jeseni.

Mrzla neprodirna megla se vlačí zjutraj leno in zaspano po naravi. Cvetje vene in umira. Vse se pripravlja za počitek, za zimsko spanje. Jesen ni čas setve in sajenja. Jesen je čas spravljania in pripravljanja za zimo.

A kakor ima vsako pravilo izjemo, ima tudi jesen nekatere sadike, ki se vsade jeseni, da potem zgodaj spomladi zazeleno in zacveto. V to vrsto spadajo hijacinte, tulpe, narcise, spomladni žafran, jonkvili, vrtna vetrnice in vrtna zlatice. Najlepša izmed tega sta gotovo hijacinta in tulpan.

Hijacinta je cvetna čebulica. Njen dom je Mala Azija. V Evropo je bila prinešena l. 1596., in sicer na Angleško. Prvotno so poznali le štiri vrste. Te so bile enostavne in napolnjene. Po barvi pa bele, rdeče in vijoličaste. V 25 letih se je

število vrst pomnožilo za 11. V v začetku 18. stoletja je narastlo število na 2000. Ker so bile nekatere vrste manjvredne, so se opustile. Dandanes jih goje največji vrtnarji na Holandskem do 500.

Hijacinta je vrtna in lončna cvetica. Na vrtno gredo jih sadimo v skupinah. Prelepa za oko in zelo prijetna za vonj je ter zgodnja spomladanska cvetica. Cvetje je podobno bogatemu klasu in se dobi v vseh mogočih barvah. Na Holandskem so celi travniki hijacint in drugih čebulnic. Od tam jih razpošiljajo po vsej Evropi. Čebule se gobe tudi že pri ljubljanskih vrtnarjih. Prvo leto cveto najobilneje. Čas za saditev je koncem oktobra in pa cel november, seveda če zemlja še ni zmrznjena. Zemljo zahteva hijacinta rahlo, rodovitno in z drobnim peskom pomešano. Gredo za hijacinte napravimo takole: Na dno denemo 30—40 cm visoko kompotnice, ki jo dobro pomešamo z dobro preležanim gnojnim gnojem. Po vrtno pa nasipujemo prav drobne in rahle peščene prsti. Najboljša je taka iz gnojaka. V to prstno plast nasadimo hijacintne čebule 5—7 cm globoko in 15—20 cm narazen. Ko začne zmrzovati, pokrijemo gredico s slamo, smrečjem, listjem ali drugimi odpadki.

Tulipan. Nič manj priljubljen in tudi prekrasen je tulipan. Njegova lepota ne pomenja z leti, zato je za vrtni kras še bolj priporočljiv kakor hijacint. Tulipanova cvetje je zvončaste oblike. Po barvi je bel, rdeč, rumen, višnjeve, moder in pisan. Cvet je enostaven ali napolnjen. Razločujemo tudi zgodnje in pozne tulipane. Doma je v prednji Aziji. Glede zemlje je ravnati isto kot pri hijacintah. Čas saditve je tudi isti. Sadimo jih v skupine, in sicer enostavne po 15 cm narazen, napolnjene pa po 20 cm. Prav lepo, če pri saditvi uredimo tako, da višerasteče sadimo na sredo, nižje pa okoli njih. Gredico s tulipani pokrijemo, ko začne zmrzovati, s slamo, listjem, smrečjem ali drugimi vrtnimi odpadki. Spomladaj jih zgodaj odkrijemo.

Narcisi. Narcisov poznamo prav veliko vrst. Kakor hijacint in tulipan je tudi narcisa čebulnica. Po barvi so narcisi beli, rumeni in belorumeni ali rumenobeli. Priporočljivi so posebno zato, ker ne potrebujejo nikake strežbe. Nekateri izmed njih prav prijetno diše. Nasadimo jih v pozni jeseni na stalno mesto, ker jih ni treba pobirati iz zemlje ko odeveto, kakor hijacinte in tulipane. Njih čebule se hitro množijo. Dobro pa je, da jim vsakih 4 do 5 let razdelimo čebule, ker če je pretesno, se ne more čebula razviti in radi tega tudi cvetje oslabi. Narcisi cveto zgodaj spomladaj. Najprvi so rumeni polnjeni, ki cveto še koncem marca in začetkom aprila. Potem pridejo beli in za njimi belorumeni in rumenobeli na vrsto. Čebule se dobe pri vrtnarjih.

Nunke ali pomladni žafran. Nunke so divje, ki cveto po travnikih in gozdovih. Njih cvetje je bledomodro, le redkokedaj belo. Vrtne nunke imajo večji cvet in so bele, modre, rumene ali pisane. Cvetje že koncem februarja. Sadimo jih ob istem času kot hijacinte in tulipane. Zemljo ljubijo rahlo s peskom pomešano. Sadimo jih po 7 do 8 cm narazen in po 6 do 7 cm globoko.

Čebulice ne pobiramo iz zemlje. Razmnožujejo se zelo hitro. Vsakih 4 do 5 let jim razdelimo čebulice kakor narcisam.

Vrtna veternica in Vrtna zlatica. Vetrnico in zlatico sadimo v skupine v jeseni. Gredico, kamor smo jih nasadili, dobro pokrijemo z listjem ali smrečjem. Cveti so precej veliki, polnjeni ali enostavni. Njih cvet je bel, blede in temnordeč, vijoličast ali rujav. Cvetje koncem aprila in krasi vrt več tednov. Grmlji se dobe pri vrtnarjih in niso dragi, zato naj nihče, ki ljubi spomladno cvetje, ne zamudi priliko si jih preskrbeti.

Nova knjiga za žene in dekleta.

V samozaložbi učiteljic, ki so se letošnje počitnice udeležile duhovnih vaj pri uršulinkah v Ljubljani, izide v kakem tednu knjižica »Ob tihih urah«. Vsebovala bo štirinajstero govorov teh duhovnih vaj. — Vsa snov je prikrojena baš za žensko dušo in odgovarja tako zelo današnjim potrebam žen in deklet, da ne bi smela ta knjižica manjkati v nobeni hiši. Da se lahko naroče v naprej vse one, ki se za to zanimajo, je prevzela nabiranje naročil Anica Lebar, Ljubljana, Florjanska ul. 7, ki sprejema ustna in pismena naročila. Tiskalo se bo samo toliko knjižic, kolikor jih je bilo naprej naročenih.

H. B.:

Praktični migljaji.

Od železa zaružavele madeže iz obleke spravimo na ta način, da dotična mesta namažemo z limoninim sokom in potresemo s soljo.

Trdo meso postane mehko, ako ga preje namažemo s krpo, katero smo namočili v sok limone.

Krompir. Kadar kuhaš star krompir, priden vodi nekoliko sladkorja.

Lišaj ni kožna bolezen, zato ni treba zdraviti kože, nego je navadno posledica prehlada. Kakor udari nekaterim prehlajenje na oči ali uho, tako se pozna drugim na koži. Pozimi se je takemu zlasti bati prehlada in pa paziti mora, da redno hodi na potrebo. Umiva pa se lahko z vodo, kateri je primešano nekoliko špirit in mila. Tudi se lahko uporablja beljak, ako ni lišaj preveč zastarel. Namaže se vsak dan z beljakom, katerega imaš lahko ves teden pokritega v kozarcu.

Lasje. Izpadanje las je dostikrat posledica nervoznosti, katere je tudi po deželi dandanes že dosti. Las ne smemo umivati prepogosto. Mnogi trdijo iz lastne izkušnje, da povzroča prepogosto umivanje las plešo ali predčasno osivelost. Vsake tri mesece zadostuje, da se jih enkrat temeljito opere. Bolj nego vode potrebujejo lasje — kakor pač vsaka stvar — svetlobe in zraka. Ženska, kateri čas dopušča, naj si vsaj za četrto ure vsak dan las razpusti, da prodre med nje zrak in svetloba. Nato jih je treba polagoma krtačiti da se oljnata snov razdeli po lasih, ki jim daje življenje. Lasje se hranijo s to snovjo, ki jo izločajo iz lasišča. Mastne lasje je pa treba pogosteje umivati, najbolje z milnico. Ni-

Najcenejša kava je

„ŽIKA“

ker je najboljša in najbolj zdrava! Zahtevajte Žiko pri trgovcu, dobite jo v rdečih zavitkih!

koli ne smemo mazati las s kakšnimi špiriti, pa naj se že imenujejo tako ali tako. Nerazredčen alkohol uniči tako zvani pigment, to je lasno barvilo, in lasje postanejo osive. Ako so pa lasje suhi, trdi, ščetinasti, jim pa sploh škoduje pogosto umivanje, ker pobere še tisto malo maščobe raz glavo, kolikor je je. V tem slučaju se priporoča lasišče mazati z vazelinom in lasje krtačiti, da se maščoba enakomerno razmaže. Plavolaskam se priporoča izmivanje s kamilčnim čajem. Za temne lasje je pa dober čaj iz bršljanovih listov in zelenih orehovit lupin. Na en liter vode se da kuhati pet orehovit lupin in enako težo bršljanovih listov.

Svileno blago bo mnogo bolj trpežno, ako ga nikdar ne pereš z milom kakor drugo perilo, pač pa le v vodi, v kateri je že milo raztopljeno. Blago smeš samo v mlačni vodi splakovati in nikdar izžemati.

Jajca so lažje prebavljiva in mnoga bolj redilna, ako jih poliješ s kropom ter pustiš pet minut v vodi.

Sveče. Kadar hočeš novo svečo vtakniti v svečnik, vtakni konec sveče preje v krop, na kar bo postala mehka ter jo poljubno lahko pritrdiš v svečnik.

Madeže od črnila in sadja odstranimo iz perila, ako ga namočimo v močno slano vodo.

Emajlirana posoda. Da ostane emajlirana posoda dolgo časa lepa, postopaj z njo takole: Novo posodo naliž do vrha z mrzlo vodo in postavi na vroč štedilnik. Voda naj vre v njej vsaj pol ure, na kar posodo dobro umij in oplakni. Potem naliž v posodo zopet mrzle vode in jo pusti stati nekaj časa. V vroče lonce ne vlivaj mrzle vode in tudi kropla ne, ker to pokvari glazuro, jo razpoka. Tudi ne praskaj iz posode jedil z nožem ali vilicami, marveč stresi v posodo, v katero se je jed prijel, nekoliko sode in prilij gorke vode da se odmoči. Tudi se mora posoda vselej le polagoma segreti, zato je ne postavlja na prehud ogenj. Saje odstraniš z loncev z volneno krpico, ki jo dobro namili ter pomoči v pepel od drv. Stare lonce, ki so postali znotraj rumeni, napolni z vodo, v katero si pridejala nekoliko klorovega apna (na liter vode žlico apna) ter jih dobro prekuhaj. Potem jih še dobro pomij, da izgube ves duh, pa bodo zopet čedni, kakor da bi bili novi.

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji
za šivilje, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.
Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to
izrednost pri trditvi
L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 6/1.
Brezplačen posk.
15 letno jamstvo.

Domača lekarna.

Za opešane stare ljudi in bolnike. Takim je treba večkrat po žlici kakega okrepčila da si opomorejo. — Stepi dva rumenjaka in dve žlici stolčenega sladkorja in primešaj dve žlici konjaka ali dobre slivovke. — Razpusti malo surovega masla, speni na njem dve žlici ovsene moke in zalij z dobro meseno juho. Ko je prevrelo, stepi vanjo še rumenjaka. — Pristavi četrto litra dobrega mleka in zakuhaj vanj žlico čokolade. Na žlici mrzlega mleka raztepi žlico ovsene moke, zakuhaj še to v čokolado in ko je dobro prevrelo, zlij na raztepen rumenjaka. — Ta okrepčila pa niso za bolnike ki imajo vročino. Juho iz ovsene moke ne smeš zaliti z mesno juho, ampak samo z vodo.

Franjo Neubauer:

Jesen molči.

*Jesen molči, — ni petja
ne s travnikov, ne z njiv.
Nad molkom smrečje hoste
le dim se plazi siv.*

*Golob se divji splaši,
zleti v megleni dan,
in s težkim šumom dvigne
pod svod se jata vran.*

*Za slavčki v južne dalje
strmijo mi oči,
srce trpi, ko težko
jesen nad njim molči.*

*Miruj srce! Povrne
pomlad nam ptic in rož!
Potem zapoješ s slavčki,
če — bilo še mi boš...*

Težka pot.

Povsod v hiši so bili še ostanki dopoldanskega žalostnega slavlja. Palme in oleandri so stali v veži. V prvi sobi je bilo vse pohištvo potisnjeno v kote. Črni zastori pri vratih, žalni trakovi, pohojene cvetke: vse spominja na žalost in smrt. V zraku visi še težak vzduh po gorečih svečah in ovenelih rožah, po kadilu in po cipresah.

V stranski sobi sedi dekletce kakih šestnajst let v žalni obleki. Glavo je naslonila na roke in joka tiho predse. Slok štirinajstleten deček sloni pri oknu. Čelo pritisnjeno na mrzlo šipo, gleda v večerni mrak. Na tihem obriše solze z lic in stopi k deklici.

»Agneza, ne jokaj! Mama bi te slišala. Čuj, zbujeja je!« Pri teh besedah jo je obšel in stisnil k sebi.

Iz sosedne sobe se zasliši glasno ihtenje; vmes pa tolažba ženskega glasu.

Agneza je dvignila glavo. »Uboga mama,« pravi. »O, Drago, pred osmimi dnevi je bil še oče med nami in danes — je že pokopan.«

Vnovič je pokrila obraz z rokami in zajokala. »Glej, ne morem verjeti, da je

res. Ali misliš, Drago, da je bil nesrečni brzovoz o polomu banke res vzrok očetove smrti?«

Drago pritrdi in v njegovem obrazu se bolestno zgane. »Oče je bil že dolgo bolehal na srcu; to strašno poročilo ga je uničilo. — Revni smo, popolni siromaki zdaj, Agneza,« pristavi resno.

»Kaj bi mi bila izguba premoženja, če bi le očeta še imeli,« odvrne Agneza in vnovič zajoka.

»Da, Agneza, vseeno bi bili srečni. In mama bi ne bila bolna. Tako pa — saj vidiš, kako je uničena.«

»In, ko še Regina odide od nas, Drago! Kaj potem?«

»Regina?« — Preplašeno je pogledal deček okoli sebe. »Ali misliš, da bo v sedanjih razmerah vseeno odšla?«

»Gotovo, Drago, saj je že tako dolgo zaročena, balo ima že pripravljeno, stanovanje že najeto. Vladimir ne bo hotel več čakati; kvečjemu še par mesecev.«

Oba sta povesila glave po tej ugotovitvi in molčala.

Čez čas se oglasi zopet Drago: »Ali veš, Agneza, kaj to pomeni, ker smo revni? Vse nam bo prodano; tale naša ljuba domača hiša in vse, kar imamo. Izseliti se bomo morali prav kmalu. Za mamino malenkostno pokojnino dobimo komaj malo stanovanje dveh sob. — Tudi družina bo morala od nas, le staro Rezo moramo obdržati še par tednov. — Včeraj sem slišal vse to, ko je stric Ferdo vse to razlagal mami. In — in — oh, Agneza, ne smem dalje na gimnazijo, je rekel stric. Postanem naj pisar, ali naj se grem učiti v trgovino in je rekel — — —«

Ne, tega pa res ne more povedati sestri, da bo morala postati šivilja in — in — da mama ne bo več ozdravela. Z žalostnim vzdihom je prenehal svoje pripovedovanje in se je na slonil na sestro. Kakor dva preplašena goloba sta sedela. Čisto tiho je bilo v sobi. »Agneza, Drago!« je nekdo polglasno zaklical in na pragu sosednje sobe je stala Regina, starejša sestra, vsa bleda in prepadena in oba sta planila kvišku iz svojih otožnih misli. »Regina, ljuba, ljuba Regina, nikar tako ne žaluj! Zbolíš nam in kaj naj brez tebe?«

Agneza jo je objela z obema rokama in je vnovič začela jokati. Tudi Drago se ni mogel premagovati.

Tesno objeti so stali vsi trije skupaj. Regina se je takoj imela v oblasti. »Pojdita zdaj malo k mami, tako je sama. Jaz pa imam še več nujnih stvari oskrbeti. Ostanita pri mami dokler ne pridem!«

Regina je ostala sama, sama s svojo bolestjo za ljubljanim očetom, s skrbjo za mater, brata in sestro. Sama s svojo morečo skrbjo, sama s svojo uničeno srečo. Sesedla se je na stol in naslonila glavo na trdo mizo.

... »kaj naj brez tebe?« ji je pravkar rekla Agneza.

Da, ne sme zdaj od njih; ne sme ubogati svojega srca, ne sme misliti na lastno Vedno jasneje in določneje je videla srečo!

pot pred sabo, ki jo bo morala poslej hoditi: težko pot dolžnosti in žrtve svojega lastnega življenja.

In Regina ni bila izmed onih, ki se znajo spoznani resnici in dolžnosti odtegniti. Četudi s krvavečim srcem — od si- noči je bila trdno storiti to, kar mora.

(Dalje prih.)

Meh za smeh.

Neki župan, ki je bil tudi posestnik, je v žerjavovskem časopisu naznanil, da ima debelega prašiča naprodaj. Drugi dan je prišel mesar ter vprašal mater županjo: »Ali je župan doma?« »Je, ali je še v postelji.« »Ali bi lahko videl prašiča?«

★

Pri četi je manjkalo kuharja in narednik je poizvedoval, kdo je izvežban. Pa se je javil Penca ter stopil pred narednika. »To ni kar tako, kuhati v takih velikih kotlih« mu pravi narednik. »Še v večjih kotlih sem kuhal kot pa so vojaški« je korajžno javil Penca. »Kaj še v večjih, kje pa, kaj pa?« je spraševal narednik ter si kar ni mogel misliti, da bi bili še kje večji kotli, kot pa so vojaški. Pa se odreže Penca: »A s fält sem kuhal za ljubljanske ulice.«

★

Pri maturi. Profesor: »In kaj nam morete povedati o starih egiptovskih kraljih?«

Maturant: »Da so mrtvi, gospod profesor.«

★

»Iz česa sklepate, da ste dočakali tako visoko starost?«

»Veste gospod zdravnik, jaz mislim da zato, ker sem bil preje rojen, kakor so bacile iznašli.«

★

»Sveže« jajce. Neki samec je naročil v gostilni v mestu trdo kuhana jajca. Na enem je opazil tale napis: »Ako to jajce dobi v roko mlad in pošten mladenič, kateri se želi poročiti z 18 letnim dekletom z dežele, hčerko bogatega kmeta, naj piše pod A. R. v M. na Gorenjskem.« Mladenič je takoj pisal, kajti bil je radoveden na dekle, katero na tak način razširja ženitbeno ponudbo in pa oženil bi se rad. Po preteku treh dni je prejel odgovor: »Vi prihajate mnogo prepozno, sem že dve leti poročena in mati dveh otrok.«

★

Učitelj: »Peter, povej nam, kaj dobivamo od ovce?« »Peter: »Volno.«

Učitelj: »Dobro. Kaj pa izdelujemo iz volne?« Peter molči. Učitelj: »Malo pomisli. Iz česa pa je narejen tvoj suknjič?« Peter: »Iz očetovih starih hlač.«

★

Vsak po svoje. Neki avtomobilist je prenočil v gostilni na deželi ter postavil avto v lopo. Strašansko pa se je začudil, ko mu je gostilničar zjutraj zaračunal 100 dinarjev, nakar mu je gostilničar dal tole pojasnilo: »Pri meni še ni bilo nobenega avtomobila čez noč, a ker ste rekli, da ima vaš dvajset konjskih sil, sem tudi tako računal. Pri nas je namreč za vsacega konja treba plačati pet dinarjev za eno noč.«

Za naše male.

Vrba žalujka.

Ko so rimski vojaki popolnoma brez vsakega sočutja in usmiljenja slekli Jezusa in mu pritisnili trnjevo krono na glavo, jih je sirovost spomnila še na nekaj: hoteli so ga še bičati. Odlomili so od najbližje stoječega drevesa veje, osmukali z njih ozko, srebrno in blesteče listje ter s temi šibami topli Jezusa do krvi.

Drevo pa je pri tem čutilo strašno bolečino, da je prav ono moralo dati šibe za to satansko početje.

Žalostno je stalo tam, četudi ga je solnce še tako božalo s svojimi žarki. Vse veje je upognilo k tlom od žalosti in sramote. In te veje se do današnjega dne niso zravnale, še danes vise navzdol k tlom. To drevo imenujemo vrba žalujka.

Za tudi v starem testametu slišimo že o njej. Kralj David je dal moriti Urija in se je polastil njegove žene Batsebe. To pa ni bilo všeč Gospodu. Poslal mu je dva angela, ki naj bi ga vedno spominjala na ta dva velika greha, kakor to beremo pri preroku Nathanu v XII. poglavju druge Samuelove knjige.

Kralj David se je vrgel na tla na vrtu in je 40 dni in 40 noči objokoval svoj greh. Iz solz, ki jih je prelil David, pa je zrastle iz zemlje vrba žalujka. V senci tega drevesa je kralj David zložil in prepeval sedmero spokornih psalmov. — Še danes imenujejo Judje sedmi dan v tednu »vrbov dan«.

Vrbo žalujko pa posadimo radi h grobovom naših dragih kot tih znak žalosti.

Kaj naj se igramo.

PAPÉŽ MED NAMI.

Treba je postaviti toliko številco stolov v krog s sedežem ven obrnjenih, kolikor je igralcev, manj enega. V sredi kroga stoji stol za voditelja igre, papeža. Ta se vse de na stol sredi kroga in drži dolgo palico v rokah. Igralci hodijo v strnjem krogu, t. j. drže se za roke, okoli in okoli stolov ter pojo poljubno pesem. Ko papež potrka s palico, preneha petje, krog se razpusti in vsak igralec skuša zasesti en stol. Ker je pa stolov enega manj, kakor je igralcev, eden ostane brez stola. Ta gre k »papežu« in potoži: »Svoj prostor sem izgubil.« »Papež« mu odgovori: »Ukažem ti, prihodnjič bolje paziti! za kazen za tvojo nepazljivost moraš zdaj vsakemu soigralcu povedati resnico!« Tako kaznovani stopi pred vsakega sedečega igralca, se mu prikloni in mu pove kakršnokoli resnico, n. pr.: danes je nedelja, ali 1 in 1 je 2, ali Ljubljana je mesto itd. — Sedečemu »papežu« pa tako resnico, ki se nanaša na papeža, n. pr. Papež je v Rimu. Sv. Peter je bil prvi papež. Sedanji papež je pij XI. — Ko je vse to pravilno izvršil, zavzame on »papežen« sedež in igra se prične iznova.

72

Uganke.

Kako napišeš zgorel les z eno besedo?

(Pepel)

Kateri sodček je poln vina, pa nima nobenega obroča?

(Lagoda ali trogla)

Kateri ključ ne odpre nobenih vrat?

(Ključ po pušji)

Poznam hišico s peterimi sobicami; v njih stanujejo rjave deklice; ne vrat, ne oken nima ta hišica; kdor hoče priti do

deklice, mora pojesti kroglo belega mesa, ki je okoli hišice. Kaj je to?

(»Kaj je to?«)

Sem dolga in ozka in vsa bela.

Postajam pa sredi svojega dela

vedno manjša,

vedno tanjša

in na koncu vsa zgorim. Kdo sem?

(Sveča)

Na našem vrtu orje črn konjiček brez pluga; kdo je?

(Krt)

Kdo prihaja skozi šipe, a jih ne ubije?

(Lut-svoboda-žup)

Na kateri glavi ni ušes?

(Nemaz na)

Na strehi sedi 9 vrabcev, 1 izmed njih hlapec ustrelil; koliko jih sedi še na strehi?

(Ni nihče)

(Noben: eden je s strehe padel.)

Markec in veterček na potovanju.

Le pogledimo jih danes, oba nova prijateljčka! Sprijela sta se za roke in hajdi po svet! Nič ne iščeta poti in steze, čez drn in strn jo ubirata. In veterček ima urnejše noge, saj ga poznamo, kako hitro, kakor misel, hiti s kraja v kraj. Naš Markec je že ves upehan, da ga komaj dohaja.

ne, se skrijejo kar v zemljo. I, seveda, saj zato so semenca in se vkoreninijo v zemlji, da nastane drugo leto iz njih regrat iz novega rodu. O, in vse cvetke in vse bilke potrese veterček, da pokaže Markcu svojo moč. Trava se pripogiblje pred njim in valovi daleč daleč za njim. Drevje tam okoli

Toda pogledimo, pred veterčkom in za njim pa se dviga v zrak, kar le ni dobro priručnega in se ne drži tal. Bilke in slamice, listje in perje, vse je razpodil veterček okoli. Prav posebno veselje pa mu delajo regratovi balončki (»lučce«); vsako, prav vsako vpihne, da lete drobna semenca s kronicami daleč na okoli in se vsedejo na tla šele tam, kjer preneha veterčkova moč. V strahu, da jih veterček vnovič ne dvig-

hiš se je komaj zravnilo od vetra, ki zdej z Markcem hiti, drvi, piha, vrešči in šumi dalje in dalje po poljani. Kaj se ne bo upehal? Ali se mu prav nič ne smili Markec, ki skoro že ne more več za njim? Mislim, da si bo to potovanje z veterčkom dobro zapomnil. — Toda veterček mu obeta še lepih stvari in prihodnjič jih bomo videli na sadnem vrtu, kako se tam dobro imata. Pomislite malo, kaj tam vse čaka na njul